

PÍSEMNÉ ZHODNOCENÍ KVALITY FINÁLNÍCH NÁVRHŮ ŘEŠENÍ HLASUJÍCÍMI ČLENY/ HLASUJÍCÍMI NÁHRADNÍKY HODNOTICÍ KOMISE, DOPORUČENÍ PRO ÚČELY DOPRACOVÁNÍ

Henning Larsen Architects A/S

Komise především oceňuje komplexnost přístupu a ucelenost řešení celého území napříč jednotlivými tématy, jejichž řešení se navzájem prolíná a podporuje. Působí harmonickým dojmem.

Výrazný přístup představený v rámci Konceptu, který je současnou interpretací přístupu autorů původní odbavovací haly, byl v dalších fázích Soutěžního dialogu rozpracován a obhájěn. Princip vyzvednutí střechy a vytvoření zastřešeného veřejného prostoru, který na jedné straně plynule přechází do parku a na druhé do interiérové části haly s přístupem k vlakům, eliminuje jednotlivé bariéry a podporuje orientaci a přehlednost v území. Pozornost návštěvníků, cestujících, ale především obyvatel tak směřuje do plynulého veřejného prostoru, kterým se území přirozeně stává a není roztrženo mezi různé, problematicky propojitelné, stávající úrovně. Vzniká tak opravdový dopravní hub, který je natolik variabilní, že v budoucnu umožní bezproblémovou adaptaci Metra S a Metra D.

Návrh identifikuje hodnotné a funkční prvky z původního řešení (ale i v návaznosti na principy Fantovy budovy), které dále interpretuje, rozvíjí a replikuje ve svém řešení a dílčích prvcích. Propisuje tak historickou stopu s dneškem a s budoucím uživatelským prostředím. Řešení umožňuje obnovit neexistující pohledové a funkční propojení Fantovy budovy s prostorem Vrchlického sadů a zrovna tak zpřítomňuje Vrchlického sady v parteru Fantovy budovy. Celistvost a prostupnost území se tím rehabilituje v původních prostorových konturách. Vhodně tak doplňuje záměr adaptace magistrály na městský bulvár.

Otevřený přístup v případě řešení odbavovací haly, se o to výrazněji projevuje v řešení parku. Ten se tak proměňuje ve veřejný městský prostor s dominantním podílem zeleně. Pracuje s hodnotnými stávajícími dřevinami, které vhodně doplňuje o novou výsadbu.

Členění, rozsahy a charakter jednotlivých, ať už zpevněných, tak nezpevněných povrchů vhodně reaguje na stávající, ale i budoucí předpokládanou zátěž uživatelů. Základní členění parku na funkční oblasti a jejich iniciaci aktivitami (ať už hřiště, prostor pro trhy a setkávání, výběh pro psy, odpočinek, čekání na vlak, apod.) a očekávané pobytové kvality, je navrženo ve vztahu k navazujícím územím, ať už k Muzejní oáze, stávající zástavbě podél ulic Opletalova a Washingtonova, tak v návaznosti na navrženou proměnu objektu garáží Bolzanova. Toto členění je svým způsobem i interpretací autorů na měkké tvarování trávníků a cest v parku z období konce 19. stol., tedy z období řešení od Ferdinanda Malého i následné úpravy od Františka Thomayera. Není založeno na formálních gestech vyžadujících direktivní vedení pěších a umožňuje tak reagovat na přirozený pohyb uživatelů v území.

Řešení tramvajové trati nevytváří bariéry v prostupnosti a stává se přirozenou součástí místa. Zastávky jsou součástí krytého veřejného prostoru odbavovací haly a toto řešení tak podporuje přestupní vazby. Tramvajová trať a zastávky, tak nejsou “vedle” nádraží, ale jsou jeho přirozenou součástí, ale i součástí parku.

Přístup k řešení ulic na rozhraní zástavby a parku definuje vhodně jednotlivé profily. Ty tak umožňují doplnění stromořadí, parkování a především bezpečné řešení cyklo dopravy a prostupnosti pro pěší. Výrazným prvkem v návaznosti na připravovanou rekonstrukci předprostoru Fantovy budovy a realizaci přechodu přes ulici Wilsonovu je vytvoření nového krytého nástupiště pro K+R a autobusy na straně odbavovací haly.

Komplexní přístup k návrhu území byl potvrzen v rozvaze nad proměnou objektu garáží Bolzanova, byť v rámci Soutěžního dialogu bylo zadáno k řešení pouze v ideové rovině. Tým přichází s (postupnou) proměnou funkcí (zásobování haly, cyklodepo city logistiky, kavárna, aj.) a kapacit, které jsou v přímé návaznosti na řešení přilehlé části parku. Řešení objektu tak vhodně podpoří aktivaci této sociopatologické lokality.

Proces Soutěžního dialogu je nejenom o hledání řešení, ale především o hledání partnera pro zadavatele. Účastník prokázal v průběhu schopnost reagovat na připomínky a doporučení a po celou dobu posouval své řešení a hledal možnosti zlepšení.

Základní doporučení komise pro další dopracování návrhu ve fázi Studie:

- Řešit umístění nových sloupů střešní konstrukce ve vztahu k provozu a konstrukci metra C
- Znovu se zamyslet nad řešením nového středového schodiště s ohledem na jeho stávající dominanci i ve vztahu k pěším vazbám
- Rozpracovat etapizaci realizace jednotlivých částí; je vhodné z hlediska obsluhy území priorizovat v první fázi realizaci tramvajové tratě
- Rozpracovat rozsah zelených ploch v parku a etapizaci proměny parku, ať už ve vztahu ke stromům nebo k terénním úpravám
- Zpracovat Koncept Management plánu správy a rozvoje parku
- Zpřesnit navázání na řešení z projektu TT Václavské náměstí (např. řešení v křižovatce Wilsonova/Politických vězňů - zrušení podchodu, apod.)
- Zpřesnění řešení dopravního režimu (K+R, parkování) v Opletalově ulici
- Zpřesnění řešení křižovatky Opletalova x Bolzanova, zejména v otázce průjezdu aut a prostupnosti pro pěší
- Zpřesnit řešení cykloopravy podél Wilsonovy ulice ve vazbě Bulhar - Václavské náměstí
- Koordinace řešení se záměry metra S a metra D

Detailní doporučení od zadavatelů a přizvaných odborníků, včetně výstupů z participace vítězného návrhu s veřejností, bude součástí podkladů pro dopracování v rámci fáze Studie.

Snaha smířit intervenci infrastrukturní budovy ze 70.ých let do prostoru původního parku rozšířením její identity jako jakéhosi parkového skleníku byl od začátku vnímán jako perspektivní a legitimní. Koncept umožňující atraktivní ztvárnění.

Adice nad stávající odbavovací halu tvarově navazovala na secesní jazyk jak Fantovy budovy, tak stávajících nádražních hal nad nástupišti. Současně přidaný objem byl hledáním, jak přidat nové funkční vrstvy a zapojit stávající střechu do života území.

Obdobně působil i přístup k řešení parku, kde byl od začátku kladen důraz na intenzivní, jak prostorový, tak krajinný, ale i materiální charakter prostoru.

Dopracovaný návrh je jen odrazem lehkosti Konceptu a zpřesňování dílčích částí návrhu nepřineslo přesvědčivá řešení, jak z pohledu funkce, provozu, správy a udržitelnosti celého řešení. A to jak s ohledem na řešení odbavovací haly, tak parku, ale i dopravy.

Řešení a funkce haly bylo oslabeno důrazem na rozšíření/přesun funkcí na stávající střechu haly, jejíž fungování ale nebylo přesvědčivě obhájeno. Především s ohledem na moderování náplně, ale i z hlediska přístupů. Snaha o přilákání cestujících na horní úroveň současně způsobuje i zhoršení přirozené orientace, především od podchodů pod nástupišti. Vnitřek stávající haly je v návrhu řešen maximálním otevřením a vytvořením nadstandardních prostor pro vyčkávání, na druhou stranu toto řešení přináší odsunutí komerčních ploch a služeb pro cestující pouze do bočních, neatraktivních poloh.

Je pravděpodobné, že by přidaná konstrukce nové střechy generovala zvýšené investiční náklady, které ale nebyly dostatečně obhájené fungováním nově vzniklého prostoru.

Bohatost, původně především výtvarného přístupu, řešení parku se v rámci dopracování ukazovala jako přílišná. Celkové uspořádání ploch v některých částech znepřijemňuje prostupnost i přirozenou přehlednost a orientaci. Komise vnímala snahu o výraznou změnu charakteru krajinářského řešení, které svou intenzitou osázení navazovala na historické řešení Ferdinanda Malého, nebo květnici Františka Thomayera, nicméně toto by vyžadovalo dlouhodobě neudržitelnou intenzitu následné péče, a to i s ohledem na zátěž území. Nicméně je zřejmé, že celkový přístup se snaží o propojenost haly a parku a definování jejich nového harmoničtějšího vztahu.

Z technického hlediska tramvajová trať odpovídá na zadání. Z hlediska prostorového uspořádání není přesvědčivé umístění zastávek v ose odbavovací haly s ohledem na celkovou prostupnost a návaznost do města. Řešení okolních ulic, které primárně vychází a jen drobně upravuje stávající stav, není přesvědčivé a jen minimálně reaguje na očekávání definovaná v Zadání. Problematické je rovněž řešení cyklodopravy, které je omezeno na pouze základní typy opatření v okolních ulicích a prostupnost parkem je řešena obtížně využitelnou stezkou. Depo pro dlouhodobé stání je rovněž pouze na severní straně haly s minimální návazností na příjezd.

Komise kladně hodnotí ideu využití objektu garáží Bolzanova a širší rozvahu nad fungováním a zapojením např. sociálně slabých do správy a údržby parku (k čemuž už dochází i dnes a je pozitivně vnímáno).

Kreativita, bohatost forem a barev návrhu byla vítanou ozdobou Soutěžního dialogu.

Základní doporučení komise pro další dopracování návrhu ve fázi Studie:

- Hledat optimalizaci ve tvarovém a konstrukčním řešení nového zastřešení, jak z pohledu vztahu k Fantově budově, náročnosti realizace, údržby, tak i funkce
- Řešit problematiku zakládání nové konstrukce ve vztahu k provozu a konstrukci metra C
- Rozpracovat a zlepšit rozmístění a členění obchodní vybavenosti (a zázemí) odbavovací haly i ve vztahu k volným plochám
- Upravit řešení vnitřní zeleně, především s ohledem na dlouhodobou udržitelnost a správu
- Upravit a definovat režim a rozsah nutného managementu provozu stávající střechy pod novou střešní konstrukcí a přístupu na ní
- Rozpracovat etapizaci realizace jednotlivých částí; je vhodné z hlediska obsluhy území prioritizovat v první fázi realizaci tramvajové tratě
- Rozpracovat rozsah zelených ploch v parku a etapizaci proměny parku, ať už ve vztahu ke stromům nebo k terénním úpravám
- Dopracovat koncepci parku s ohledem na udržitelnost a údržbu květnatých a zatravněných ploch jako i s ohledem na životaschopnost stromů v navrhovaných pozicích.
- Upravit řešení cestní sítě (ať už v parku tak v rámci navazujících ulic) s ohledem na přirozenou prostupnost pro pěší a cyklisty
- Zlepšit celkovou přirozenou orientaci v území
- Přeprocovat plochy parku, které navazují na objekt garáží Bolzanova v koordinaci s jejich proměnou tak, aby vznikl funkční veřejný prostor
- Zpracovat Koncept Management plánu správy a rozvoje parku
- Zjednodušit koncepci nového mobiliáře a doplňkových prvků v parku (např. osvětlení)
- Upravit a dopracovat dopravní režim v okolních ulicích (VDZ, K+R, parkování, přechody pro pěší, cyklodoprava...)
- Zpřesnění řešení křižovatky Opletalova x Bolzanova, zejména v otázce křížení průjezdu aut a tramvaje a prostupnosti pro pěší
- Upravit řešení Washingtonovy ulice na řešení bez jižního napojení na Wilsonovou ulici (slepá), i v návaznosti na řešení z projektu TT Václavské náměstí
- Zpřesnit navázání na řešení z projektu TT Václavské náměstí (např. řešení v křižovatce Wilsonova/Politických vězňů a úseku ulice Politických vězňů)
- Upravit řešení pozice tramvajových zastávek před halou s ohledem na průchod cestujících.
- Zpřesnit řešení cyklodopravy podél Wilsonovy ulice ve vazbě Bulhar - Václavské náměstí. Dopracovat řešení cyklodopravy v parku, zejména s ohledem na snadnou přestupní vazbu kolo-vlak
- Upravit způsob zásobování tak, aby bylo možné zásobovat z úrovně mezaninu.
- Koordinace řešení se záměry metra S a metra D

Detailní doporučení od zadavatelů a přizvaných odborníků, včetně výstupů z participace vítězného návrhu s veřejností, bude součástí podkladů pro dopracování v rámci fáze Studie.

Návrh jasně a správně identifikuje klíčové problémy současného stavu a snaží se na ně odpovídat cílenými opatřeními.

Komise kladně vnímala koncept zachování centrální části haly, respektive úpravu, která navrácí její schéma původně otevřeného/volného prostoru, a vytvoření dvou nových objektů po stranách, které otevírají halu k Václavskému náměstí a k Bolzanově ulici.

Návrh měl od začátku velmi racionální, a kladně hodnocený přístup k řešení tramvajové tratě i navazujících ulic a cykloopravy.

Řešení parku prezentované v dopracovaném návrhu rozvíjí stávající stav, a to i v návaznosti na původní koncept od Otakara Kuči navržený v souvislosti s výstavbou Nové odbavovací haly. Řešení je adaptováno na nové vztahy a boční přístupy k hale, především od jihu od Václavského náměstí.

Návrh přináší výstavbu dvou nových objektů po stranách odbavovací haly, které nahrazují současné zásobovací rampy. Tyto objekty nejenom přinášejí nové vstupy do haly, ale obsahují nové funkce a náplně a především díky svému převýšení nad stávající střechu haly mají podporovat její nové využití. V úrovni ulice Wilsonova tak společně s Fantovou budovou vzniká nově vymezené náměstí, na které jsou v návrhu primárně soustředěné nové venkovní aktivity a náplně, ať už "trvalé" nebo jen sezónní. Tento přístup sice rozvíjí předprostor Fantovy budovy, nicméně stále zůstává výrazně odtržený od okolního parku a města a návštěvník tam musí jít téměř cíleně. Komise tento veřejný prostor vnímala problematicky především z pohledu nakolik je daný prostor nutné aktivně moderovat a zda je řešení dlouhodobě udržitelné a problém plochy střechy tak nebyl přesvědčivě vyřešen. Vnitřek haly přináší nově přidávané plochy komerce, ale současně snižuje přirozenou orientaci v množství nových průchodů.

Návrh řešení parku, i přes výrazné úpravy v dopracování návrhu, nepřináší očekávanou proměnu ve fungování a atraktivnosti náplní, které jsou primárně na střeše haly, ale i z krajinářského hlediska přináší jen minimum změn v charakteru celého prostoru, byť biotechnologicky funkčních. Komise není přesvědčena, že deklarovaný univerzální přístup k řešení rozsáhlých měkkých (především travnatých ploch) je adekvátní, ale i udržitelný i s ohledem na současný stav.

Řešení tramvajové tratě přichází s velmi jasným a funkčním řešením a především úsek podél ulice Washingtonova s vloženým stromořadím je kladně hodnocen. Rovněž v řešení okolních ulic, stejně jako řešení cykloopravy, jak cílové, tak tranzitní, je zřejmá detailní znalost místního prostředí a problematiky, a ta je tak propsána do kvalitního přístupu.

Dopravní řešení ale bylo hodnoceno i z pohledu celku a to i z hlediska nedostatečně intuitivního řešení pohybů v hale a prostupnosti pro pěší.

Komise vnímá pozitivně některé dílčí (i technická) řešení a přístupy, nicméně jejich propsání do souvislostí a vzájemné prolínání v rámci celkové kvality nebylo přesvědčivě překlopeno do návrhu. Problematicky je vnímán i výsledný funkční vztah a výraz doplňovaných přístaveb k ponechávané části odbavovací haly. Návrh adaptuje současný stav ve všech částech řešeného území. Tento přístup však z celkového funkčního hlediska, ať už z provozního, krajinného, komerčního, ale i udržitelného, apod., nepřináší očekávanou a dostatečnou proměnu i s ohledem na budoucí změny a rozvoj v území.

Základní doporučení komise pro další dopracování návrhu ve fázi Studie:

- Dále hledat přesné tvarové řešení přístaveb
- Rozpracovat a zlepšit rozmístění a členění obchodní vybavenosti a prostorů pro cestující v odbavovací hale i ve vztahu k přirozené orientaci a přestupním vazbám
- Upravit a definovat režim a rozsah nutného managementu provozu stávající střechy včetně přístupu na ní
- Upřesnit problematiku zakládání nových konstrukcí přístaveb ve vztahu k provozu a konstrukci metra C
- Rozpracovat etapizaci realizace jednotlivých částí; je vhodné z hlediska obsluhy území prioritizovat v první fázi realizaci tramvajové tratě
- Rozpracovat rozsah zelených ploch v parku a etapizaci proměny parku, ať už ve vztahu ke stromům nebo k terénním úpravám
- Dále hledat tvarové řešení a trasování pěších vazeb v parku
- Upravit řešení parku s ohledem na udržitelnost, zejména v otázce poměru ploch vyžadujících intenzivní péči / údržbu.
- Doplnit možné aktivity a režimů využívání ploch v parku jak s ohledem na roční období, tak v dlouhodobém pohledu
- Přepracovat plochy parku, které navazují na objekt garáží Bolzanova v koordinaci s jejich proměnou tak, aby vznikl funkční veřejný prostor
- Zpracovat Koncept Management plánu správy a rozvoje parku
- Upravit způsob zásobování tak, aby bylo možné zásobovat z úrovně mezaninu.
- Koordinace řešení se záměry metra S a metra D
- Upravit řešení K+R podél ulice Wilsonova s ohledem na zlepšení přímých přestupních vazeb
- Provéřít další možnosti řešení, např. oddělení od hlavního dopravního prostoru, cyklodopravy v ulicích Opletalova a Washingtonova

Detailní doporučení od zadavatelů a přizvaných odborníků, včetně výstupů z participace vítězného návrhu s veřejností, bude součástí podkladů pro dopracování v rámci fáze Studie.